

นักวิชาการผังเมืองจิกต่อมย้าย‘หมอชิต2’กลับ

จากกรณี ที่ ดร.ประพัทธ์พงษ์ อุปลารองคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ออกมาระบุว่าจากกรณีประชุมเพื่อพิจารณาสถานีกลางบางซื่อมีมติเห็นชอบให้ขยับสถานีขนส่งหมอชิต 2 กลับมายังหมอชิตเก่า ซึ่งปัจจุบันเป็นศูนย์ซ่อมบำรุงรถไฟฟ้าบีทีเอส เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ในศูนย์กลางบางซื่อจะก่อให้เกิดปัญหาการจราจรบริเวณหมอชิตเก่าติดขัดมากยิ่งขึ้น จนอาจถึงขั้นเป็นอัมพาตสร้างความกังวลใจให้กับประชาชนโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตามตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมา นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการวางแผนระบบคมนาคมขนส่งของไทย ไม่มีความแน่นอนและชัดเจน ดังนั้น การกำหนดนโยบายของภาครัฐในการสร้าง ย้ายหรือพัฒนาควรพิจารณาและหาทางแก้ไขเพื่อลดความวิตกกังวลของประชาชนในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความคุ้มค่าในการลงทุนศึกษาและพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสาร การศึกษาและพัฒนาสถานีขนส่งต้องใช้งบประมาณและเวลาในการศึกษาค่อนข้างสูง และมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง หากมีนโยบายที่ไม่ชัดเจนจะยิ่งทำให้ต้องใช้งบประมาณในการศึกษา การออกแบบ การลงทุน ปรับใหม่ทั้งหมด ดังนั้น เมื่อมีการลงทุนศึกษาและสร้างจริง ต้องให้เกิดความคุ้มค่ากับลงทุนและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความสอดคล้องในการวางแผนแม่บทการขนส่งและแผนการพัฒนาเมือง การวางแผนสถานีขนส่งผู้โดยสารควรพิจารณาถึงตำแหน่งทำเล

ที่ตั้ง ที่สามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางรถไฟฟ้า บีทีเอส และรถไฟฟ้ามหานคร เส้นทางรถ ขสมก. และเส้นทางรถตู้โดยสารสาธารณะได้ง่าย ถ้าห่างออกไปควรมีการพัฒนาเส้นทางรถไฟฟ้าให้เข้าไปถึงสถานีขนส่งโดยตรง รวมไปถึงต้องสอดคล้องกับการวางผังเมืองกรุงเทพมหานคร ทั้งในปัจจุบันและที่กำลังปรับปรุงอยู่ โดยเฉพาะข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ควรมีการปรับให้สอดคล้องกับกิจกรรมโดยรอบ

3. ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่สถานีขนส่ง โดยเฉพาะทางเข้าและออกสถานีขนส่งควรมีการวางแผนในการจัดการทางเข้าออก การเชื่อมทางด่วน จุดกลับรถ บ้ายจราจร การระบายรถช่วงเวลาเร่งด่วน ระบบสัญญาณไฟจราจร โดยการจำลองผลกระทบจากการจราจร ที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่และชุมชนโดยรอบ เช่น กรณีหมอชิตเก่าซึ่งมีสถานีการบินพลเรือน สวนจตุจักร และกรมขนส่งทางบก ตั้งอยู่ด้วย และควรเพิ่มรถโดยสารประจำทางหรือระบบขนส่งสาธารณะอื่นๆ ในการเชื่อมต่อกับสถานีขนส่ง ทั้งจำนวนเที่ยวและความถี่ในการให้บริการ

4. การรองรับปริมาณผู้โดยสารทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งในแง่ของทำเลที่ตั้งและขนาดของพื้นที่ และไม่ควรมีการปรับเปลี่ยนบ่อย ซึ่งสร้างความสับสนให้กับผู้โดยสาร นักลงทุนและหน่วยราชการอื่นๆ ในการเตรียมแผนรองรับ

5. ความสอดคล้องในการบริหารจัดการกับพฤติกรรมและรูปแบบในการเดินทาง สถานีขนส่งควรคำนึงถึงรูปแบบและพฤติกรรมการเดินทางของประชาชน ที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การเดินทางในระยะสั้น ระยะกลางและระยะไกล สถานีขนส่งผู้โดยสารควรคำนึงถึง การมารับ-ส่งของญาติ

พื้นที่พักรอ พื้นที่การให้บริการของรถ ห้องน้ำ ร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น ดร.ประพัทธ์พงษ์ ระบุอีกว่า นอกจากประเด็นหลักข้างต้นแล้ว โครงการย้ายสถานีขนส่งหมอชิต 2 ยังต้องคำนึงถึงความชัดเจนและความสอดคล้อง ในการวางแผนโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุขนาดใหญ่ของกรมธนารักษ์ด้วย โดยนโยบายของกระทรวงการคลังและกระทรวงคมนาคม ควรมีความชัดเจนและสอดคล้องกัน เพราะการพัฒนาที่ราชพัสดุหรือหมอชิตเก่า จะต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับการวางแผนสถานีขนส่งที่เปลี่ยนแปลงไปควบคู่ไปกับการศึกษาผลกระทบกับสภาพแวดล้อมและชุมชนโดยรอบ โดยเฉพาะผลกระทบจากเสียง ฝุ่น กลิ่น และการจราจร ที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่โดยรอบและสภาพของสวนสาธารณะ จากการเดินทางเข้ามาใช้บริการของประชาชน ทั้งผู้โดยสาร ญาติ และจำนวนรถโดยสาร ที่วิ่งเข้าออกสถานีของผู้ให้บริการ

ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติควรมีการเตรียมสาธารณูปโภคมารองรับ เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า น้ำเสีย โทรศัพท์ ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต และสาธารณูปการอื่นๆ เช่น ห้องปฐมพยาบาลเบื้องต้น จุดแจ้งเหตุ และจุดตรวจ เป็นต้น โดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาพื้นที่ให้มีความพร้อมและปลอดภัย ผ่านการวางแผนรองรับความเสี่ยงกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ และแผนรองรับประชาชนในช่วงเทศกาล เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ติดต่อกันหลายวัน ซึ่งเป็นช่วงที่มีประชาชนใช้บริการสถานีขนส่งพร้อมกัน

“การพัฒนาสถานีขนส่งกรุงเทพต้องรีบสร้างและพัฒนาให้ทัน ความสะดวกสบายเทียบเท่าการใช้รถยนต์ส่วนตัว เครื่องบิน หรือรถขนส่งสาธารณะประเภทอื่น ที่ทุกวันนี้มีการแข่งขันให้บริการอย่างดุเดือด ยิ่งการเดินทางมายังสถานีขนส่งมีความยุ่งยากสับสน หรือใช้เวลานานและค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สูง จะยิ่งทำให้ประชาชนเปลี่ยนไปใช้ระบบอื่นๆ ทดแทน ปัจจุบันบริษัทเดินหลายแห่งเริ่มตั้งสถานีขนส่งเองที่อู่ซ่อมบำรุง ในอนาคตภาครัฐควรเข้าไปควบคุมและกำกับดูแล เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ” ดร.ประพัทธ์พงษ์ สรุปสุดท้าย

○ มนต์สุทธา/รายงาน ○